

Pašvaldību departamenta 2023.gada 28.aprīļa seminārs
pašvaldībām

**SAISTOŠO NOTEIKUMU
PASKAIDROJUMA RAKSTS**

PAŠVALDĪBU LIKUMA 46.PANTA PIRMĀ DAĻA

Izstrādājot saistošo noteikumu projektu, tam pievieno paskaidrojuma rakstu ar saistošo noteikumu sākotnējās ietekmes izvērtējumu. Izvērtējot šo noteikumu projekta sākotnējo ietekmi, vērtē projekta:

- 1) mērķi un nepieciešamības pamatojumu, tostarp raksturojot iespējamās alternatīvas, kas neparedz tiesiskā regulējuma izstrādi;
- 2) fiskālo ietekmi uz pašvaldības budžetu, iekļaujot attiecīgus aprēķinus;
- 3) sociālo ietekmi, ietekmi uz vidi, iedzīvotāju veselību, uzņēmējdarbības vidi pašvaldības teritorijā, kā arī plānotā regulējuma ietekmi uz konkurenci (aktuālo situāciju, prognozes tirgū un atbilstību brīvai un godīgai konkurencei);
- 4) ietekmi uz administratīvajām procedūrām un to izmaksām gan attiecībā uz saimnieciskās darbības veicējiem, gan fiziskajām personām un nevalstiskā sektora organizācijām, gan budžeta finansētām institūcijām;
- 5) ietekmi uz pašvaldības funkcijām un cilvēkresursiem;
- 6) izpildes nodrošināšanu;
- 7) prasību un izmaksu samērīgumu pret ieguvumiem, ko sniedz mērķa sasniegšana;
- 8) izstrādes gaitā veiktās konsultācijas ar privātpersonām un institūcijām, tostarp norāda šā panta trešajā daļā minēto informāciju

1) MĒRĶIS UN NEPIECIEŠAMĪBAS PAMATOJUMS, TOSTARP RAKSTUROJOT IESPĒJAMĀS ALTERNATĪVAS, KAS NEPAREDZ TIESISKĀ REGULĒJUMA IZSTRĀDI

Mērķis atspoguļo to, ko paredzēts sasniegt ar saistošajiem noteikumiem un kādi būs ieguvumi. Paskaidrojuma rakstā jāietver informāciju par problēmas raksturojumu, kuras risināšanai nepieciešami saistošie noteikumi, informāciju par pastāvošo tiesisko regulējumu, tā skaidrojums un pastāvošā tiesiskā regulējuma nepilnību raksturojums un, ja norādītās problēmas risināšanai nav tiesiskā regulējuma, tad skaidrot, kādas sekas rada tiesiskā regulējuma neesamība. *Piemēram: Noteikumu mērķis ir nodrošināt, lai mājas (istabas) dzīvnieku – suņu un kaķu (turpmāk - mājdzīvnieku) turēšana neapdraudētu un netraucētu citus dzīvniekus un cilvēkus, samazināt mājdzīvnieku radīto traumu skaitu un iespējas inficēties ar trakumsērgu, novērst postījumus apstādījumos, dārzos un citās publiskās teritorijās.*

Ja **paredzēta administratīvā atbildība** par saistošo noteikumu pārkāpšanu, **pamatot tās noteikšanas nepieciešamību un tvērumu** atbilstoši valstī noteiktajai vienotajai administratīvās atbildības sistēmai.

Saistošo noteikumu projekta nepieciešamības pamatojums nevar būt fakts, ka augstāka juridiskā spēka tiesību norma satur pilnvarojumu saistošo noteikumu izdošanai, un fakts, ka šobrīd pašvaldībā šādi saistošie noteikumi nav spēkā. Pašvaldībai jāizvērtē mērķa sasniegšanas efektivitāte jeb vai administratīvais sods spēs mazināt konstatēto problēmsituāciju skaitu, apmēru un izplatību sabiedrībā, kā arī, vai ar administratīvā pārkāpuma procesā esošajiem līdzekļiem būs iespējams šādas situācijas konstatēt, izmeklēt un pierādīt (*Autoru kolektīvs. E. Danovska un G. Kūtra zinātniskajā redakcijā. Administratīvo pārkāpumu tiesības. Administratīvās atbildības likuma skaidrojumi. Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2020, 55.lpp.*)

Tieslietu ministrijas 01.02.2023. vēstule Nr.1-17/356 visām pašvaldībām: Tiesības pašvaldības saistošajos noteikumos regulēt administratīvās sodīšanas jautājumus ir pakārtotas Pašvaldību likuma regulējumam. Pašvaldību likuma 45.panta pirmā un otrā daļa noteic jautājumu loku, kuros dome ir tiesīga izdot saistošos noteikumus, paredzot administratīvo atbildību par to pārkāpšanu, ja likumos nav noteikts citādi.

Izstrādājot administratīvās atbildības regulējumu, pašvaldībai, pirms noteikt jaunu vai pārvērtējot jau esošu administratīvās atbildības pamatu, būtu vispirms jāizvērtē un jāsniedz šādu kritēriju izvērtējums

- 1) **Administratīvā akta prioritātes principa ievērošanas iespējas. Jāņem vērā, ka administratīvajā procesā radies jautājums ir risināms ar administratīvā procesa līdzekļiem.** PIEMĒRAM: nedrīkst paredzēt administratīvo atbildību par administratīvajā aktā noteikto prasību pārkāpšanu un aizliegts paredzēt administratīvos sodus par administratīvā akta labprātīgu neizpildīšanu.
- 2) **Sabiedriskās kārtības mērķa sasniegšanas efektivitāte jeb vai administratīvais sods spēs mazināt konstatēto problēmsituāciju skaitu, apmēru un izplatību sabiedrībā, kā arī, vai ar administratīvā pārkāpuma procesā esošajiem līdzekļiem būs iespējams šādas situācijas konstatēt, izmeklēt un pierādīt.** PIEMĒRAM: administratīvās atbildības noteikšana par pelnu kaisīšanu no māju balkoniem, ievērojot, ka apgrūtināta procesuālo darbību veikšana un likumpārkāpumu pārtraukšana personas īpašumā - vai šādu pārkāpumu iespējams konstatēt, izmeklēt un pierādīt ar administratīvā pārkāpuma procesa līdzekļiem?
- 3) **Iespējamā pārkāpuma attiecināmība uz publiski tiesiskajām attiecībām. Jāņem vērā, ka administratīvā atbildība var tikt paredzēta, ja pārkāpums var skart ievērojamu sabiedrības daļu. Administratīvās atbildības regulējums nav paredzēts civiltiesisku strīdu risināšanai.** PIEMĒRAM: par daudzdzīvokļu mājas koplietošanas telpu uzturēšanu nevar tikt paredzēta administratīvā atbildība.

- 4) **Problēmsituācijas bīstamība un kaitīgums, proti, vai iespējamais pārkāpums var aizskart sabiedriskās intereses tādā mērā, ka nepieciešams paredzēt administratīvo atbildību par to.** PIEMĒRAM: nosakot administratīvo atbildību par veļas izkāršanu uz balkona ir rūpīgi jāizvērtē un jāpamato, vai šāda rīcība ir atzīstama par pārkāpumu (ko tā pārkāpj), kādā veidā un cik lielā mērā tā aizskar citu personu intereses, kā arī, vai par šādu rīcību ir tiesības paredzēt administratīvo atbildību.
- 5) **Paredzētā administratīvā pārkāpuma sastāva elementi (darbība vai bezdarbība). Tiesību normā jābūt ietvertām skaidrām darbības vai bezdarbības izpausmēm par kurām personu paredzēts sodīt.** PIEMĒRAM: paredzot administratīvo atbildību par reklāmas objekta demontāžas neveikšanu saistošajos noteikumos noteiktajos gadījumos administratīvo pārkāpumu veido bezdarbība, kad personai bija pienākums rīkoties. Savukārt, ja saistošie noteikumi paredz aizliegumu izvietot patvaļīgu reklāmas objektu, bet tas izvietots, tad pārkāpumu veido darbība, kuru personai nebija tiesību veikt.
- 6) **Korospondējošās tiesību normas jeb normatīvā tiesību akta vienības, par kura regulējuma neīstenošanu ir noteikta administratīvā atbildība (*saistošajos noteikumos jānorāda konkrētus punktus, kuros identificēts pārkāpums – darbība vai bezdarbība – par kuru paredzēts sods. Nav pieļaujams, ka saistošie noteikumi satur vispārīgu regulējumu.*** PIEMĒRAM: "par šo saistošo noteikumu pārkāpšanu personas saucamas pie administratīvās atbildības" - šāds regulējums neidentificē darbību vai bezdarbību, par kuru pašvaldība ir tiesīga paredzēt administratīvo atbildību.

- 7) **Soda veida un apmēra izvēles pamatojums** (*nav pieļaujams, ka noteic minimālo un maksimālo soda apmēru par ikvienu saistošo noteikumu pārkāpumu. Soda veidam un apmēram ir jābūt pamatotam un noteiktam par katru pārkāpumu*). PIEMĒRAM: saistošajos noteikumos paredzēts, ka naudas sodu par A, B un C pārkāpumu piemēro fiziskajām un juridiskajām personām no 14-70 naudas soda vienībām - nav korekti, jo, pirmkārt, labā prakse būtu norādīt minimālo un maksimālo naudas soda vienību apmēru fiziskajām un juridiskajām personām atsevišķi, otrkārt, nav norādīts cik ir minimālais naudas sodu vienību apmērs par A pārkāpumu, cik par B un cik par C pārkāpumu. Kā arī, nav izvērtēts vai naudas sods ir atbilstošākais soda veids, ja ir, tad kāpēc.
- 8) **Kompetentās iestādes, kuras piemēros sodus, izvēles apsvērumi.** PIEMĒRAM: pašvaldības policija, kurai saskaņā ar normatīvajiem aktiem ir pienākums veikt kontroli pār to, kā tiek izpildīti pašvaldību saistošie noteikumi, par kuru pārkāpšanu paredzēta administratīvā atbildība, kā arī administratīvo sodu piemērošana par šo noteikumu pārkāpšanu un to izpilde (*likums "Par policiju" 19.panta otrās daļas 4.punkts*). Būvvalde vai cita amatpersona/iestāde, kura saskaņo darbību vai piedalās saistošo noteikumu uzraudzībā.
- 9) **Paredzēto administratīvo pārkāpumu sastāvu izvērtējums citu normatīvo aktu, kas noteic administratīvo atbildību vai kriminālatbildību attiecīgajā jomā, kontekstā.** Nav pieļaujams noteikt sodu par pārkāpumiem, par kuriem soda veidu un apmēru noteic citi normatīvie akti, kā arī pašvaldībai jāizvērtē, vai likumdevējs apzināti nav atteicies paredzēt administratīvo atbildību kādā jautājumā. PIEMĒRAM: nedrīkst noteikt administratīvo atbildību par daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas un tās teritorijas sanitārās apkopes prasību pārkāpšanu, jo administratīvā atbildība par dzīvojamo māju obligāti veicamo pārvaldīšanas darbību, tai skaitā daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas un tās teritorijas sanitārās apkopes, neveikšanu paredzēta Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 29.pantā.

PIEMĒRI NO PRAKSES

- Nav pieļaujams, ka tiek nosaukti tikai normatīvie akti un tajos ietvertās pilnvarojošās tiesību normas saistošo noteikumu izdošanai.
- Būtu jāizvērtē, vai pastāv alternatīvi līdzekļi minētā leģitīmā mērķa sasniegšanai, jo administratīvais sods būtu paredzams kā galējais līdzeklis (piemēram, vai jautājumu iespējams atrisināt administratīvā procesa (administratīvais akts), nevis administratīvo pārkāpumu procesa ietvaros (administratīvais sods)).
- Saistošo noteikumu spēka zaudēšana nevar būt par objektīvu pamatojumu jaunu saistošo noteikumu izdošanas nepieciešamībai. Nepieciešamības pamatojums izriet no faktiskās situācijas, kas iestātos šāda regulējuma neesamības gadījumā un kuras iestāšanās nav pieļaujama objektīvu iemeslu dēļ, lai nodrošinātu ar likumu aizsargājamu interešu ievērošanu.
- Ja saistošajos noteikumos paredzēti vairāki pārkāpuma sastāvi, tad ir nepieciešams pamatot attiecībā par katru no tiem, kādēļ šāda darbība vai bezdarbība ir administratīvi sodāma, kā arī informēt, kāds ir noteiktais soda apmērs par katru no tiem. PIEMĒRAM: Par reklāmas izvietojumu bez atļaujas, kā arī patvaļīgu reklāmas grafiskā dizaina maiņu, piemēro brīdinājumu vai naudas sodu fiziskajām personām līdz 70 naudas soda vienībām, juridiskajām personām – līdz 280 naudas soda vienībām.
- Ja ar saistošajiem noteikumiem paredzēts īpašumu tiesību ierobežojums, tad pašvaldībai jāsniedz pamatojums, kas būtu saistīts ar leģitīmajiem mērķiem, piemēram, nodrošināt sanitāro tīrību un saglabāt pilsētvides ainavu, paskaidrojot, kādā veidā mērķis tiks sasniegts ar izstrādāto regulējumu.

PIEMĒRI NO PRAKSES

- Ja pašvaldība saistošajos noteikumos ir ietvērusi konkrētus ierobežojumus kādai rīcībai (piemēram, aizliegts noteiktās vietās ieiet vai atrasties ar suni), paskaidrojuma rakstā būtu jārod atbilde par šā nosacījuma apdraudējumu sabiedrības veselībai, dzīvībai vai drošībai. Šāds skaidrojums nepieciešams, lai nosakot saistošajos noteikumos ierobežojumus pašvaldība būtu izvērtējusi ierobežojumu mērķi un nepieciešamību, raugoties tieši no sabiedrības drošības viedokļa, tostarp domājot par iespējamām alternatīvām, kas neparedz ierobežojumu noteikšanu.
- Saistošajiem noteikumiem ir jāatbilst pilnvarojumam. PIEMĒRAM: saistošie noteikumi par ielu un nekustamo īpašumu nosaukumu, ēku numuru vai nosaukumu plākšņu izvietošanu un noformēšanu ir izdoti saskaņā ar Pašvaldību likuma 45.panta pirmās daļas 3.punktu, kas noteic, ka dome ir tiesīga izdot saistošos noteikumus un paredzēt administratīvo atbildību par to pārkāpšanu, nosakot administratīvos pārkāpumus un par tiem piemērojamos administratīvos sodus, ja likumos nav noteikts citādi, jautājumā par teritoriju un būvju uzturēšanu, ciktāl tas saistīts ar sabiedrības drošību, sanitārās tīrības uzturēšanu un pilsētvides ainavas saglabāšanu. Ir nepieciešams, lai saistošie noteikumi regulētu ne tikai teritoriju vai būvju uzturēšanu, bet ir arī ļoti svarīgi pārliecināties, ka tas tiek darīts, lai sasniegtu kādu no minētajiem mērķiem. Ja saistošajos noteikumos un paskaidrojuma rakstā norāda, ka mērķis ir nodrošināt adresācijas objekta atrašanās vietas ātru noteikšanu ir konstatējams, ka saistošie noteikumi nav izdoti pilnvarojuma ietvaros, proti, nav izdoti, lai nodrošinātu sabiedrības drošību, sanitārās tīrības uzturēšanu un pilsētvides ainavas saglabāšanu. Paskaidrojuma rakstā jāietver skaidrojums kā konkrētie saistošie noteikumi ietekmē vienu vai otru mērķi.

2) FISKĀLĀ IETEKME UZ PAŠVALDĪBAS BUDŽETU, IEKĻAUJOT ATTIECĪGUS APRĒĶINUS

Paskaidrojuma rakstā jāatspoguļo saistošo noteikumu īstenošanas fiskālās ietekmes prognoze uz pašvaldības budžetu, iekļaujot attiecīgus aprēķinus:

- 1) samazina vai palielina ieņēmumu daļu;
- 2) samazina vai palielina izdevumu daļu;
- 3) ietekme uz citām pozīcijām budžeta ieņēmumu vai izdevumu daļā (piemēram, vai, lai īstenotu saistošos noteikumus, jāsamazina finansējums citām pozīcijām);
- 4) informācija par nepieciešamajiem resursiem sakarā ar jaunu institūciju vai darba vietu veidošanu, esošo institūciju kompetences paplašināšanu, lai nodrošinātu saistošo noteikumu izpildi (*saistībā ar 5., 6.sadaļu*)

! Izstrādājot saistošo noteikumu projektu par pašvaldības nodevām, paskaidrojuma rakstā neiekļauj informāciju par plānoto projekta ietekmi uz pašvaldības budžetu (*Pašvaldību likuma 46.panta otrā daļa*).

! Jāņem vērā iepriekšējo gadu pārskati par budžeta ieņēmumiem un izdevumiem no administratīvajiem sodiem, kas piemēroti par saistošo noteikumu neievērošanu, aprēķināt plānotās ietekmes apmēru uz pašvaldības budžetu.

PIEMĒRI NO PRAKSES

- Ja saistošie noteikumi paredz administratīvo atbildību, kurai iestājoties, personām ir pienākums maksāt naudas sodu, tad pašvaldībai ir iespējams norādīt informāciju par prognozējamo (aptuveno) ietekmi uz pašvaldības budžetu, ņemot vērā iepriekšējā gada ieņēmumus no piemērotajiem naudas sodiem. Vēlams ietvert attiecīgus aprēķinus, piemēram, ja par A pārkāpumu fiziskajām personām paredz naudas sodu līdz 15 naudas soda vienībām, bet juridiskajām personām – līdz 55 naudas soda vienībām un iepriekšējā kalendārajā gadā par A pārkāpumu ir sodītas 10 fiziskās personas, piemērojot naudas sodu 5 naudas soda vienības, bet juridiskās personas pie administratīvās atbildības nav sauktas, secināms, ka ieņēmumi pašvaldības budžetā par A pārkāpumu sastādīja 250 EUR. Labā prakse būtu šādu aprēķinu veidot par katru pārkāpumu, liekot klāt plānotos budžeta ieņēmumus.
- Iespējama arī šāda norāde: ņemot vērā 2022.gada maksas pakalpojuma tarifus, plānotais ieņēmumu pieaugums plānojams **23% apmērā.**
- Kritiski vērtējama norāde, ka ieņēmumu daļa nav precīzi aprēķināma, jo atkarīga no iekasētajiem naudas sodiem vai plānojama nebūtiska, bet pozitīva ietekme uz budžeta ieņēmumu daļu. Šāda norāde liek domāt, ka pašvaldība neorientējas problēmas aktualitātē un apmēros, neapzina ieņēmumu daļu, ko turpmāk varētu izmantot savu autonomo funkciju nodrošināšanai.
- Ja saistošie noteikumi paredz noteiktām personu kategorijām izmaksāt pabalstus, atbalstus vai sniegt cita veida naudas izteismē novērtējamu palīdzību, tad pašvaldība var aprēķināt prognozējamo ietekmi uz pašvaldības budžetu – budžeta ieņēmumu samazināšanos –, ņemot vērā, piemēram, iepriekšējā gadā pašvaldībā deklarēto personu skaitu, kas saņēma pašvaldības sniegto pabalstu/ atbalstu, veidojot aprēķinu līdzīgi kā pirmajā piemērā un norādot plānoto budžeta ieņēmumu samazinājumu.

- **Pozitīvais piemērs:** atbalstu mājokļa pielāgošanai, kur pašvaldība paskaidrojuma rakstā ir iekļāvusi konkrētus aprēķinus, kas atspoguļo fiskālo ietekmi uz pašvaldības budžetu, norādot, ka saistošie noteikumi nosaka lielāku pašvaldības pabalsta apmēru mājokļa pielāgošanai, jo sakarā ar inflāciju ir palielinājušās mājokļa pārbūves un mājokļa atjaunošanas materiālu izmaksas un pakalpojumu cenas, norādot uz datiem balstītu aprēķinu, tai skaitā pašvaldības deklarēto personu skaitu, kurām šāds atbalsts bija nepieciešams iepriekšējā gadā, iekļaujot prognozējamās izmaksas šā pabalsta ietvaros turpmākajā periodā.
- **Pozitīvs piemērs:** saistošo noteikumu īstenošanas fiskālās ietekmes prognoze uz pašvaldības budžetu paredz budžeta ieņēmumus par kapliču pakalpojumu izmantošanu. 2022.gada budžeta ietvaros ieņēmumi par kapliču pakalpojumu izmantošanu sastādīja 4206,00 EUR Saistošo noteikumu īstenošanas fiskālās ietekmes prognoze uz pašvaldības budžetu paredz izdevumu daļu. Pašvaldības izdevumi, veicot kapsētu apsaimniekošanu, 2022.gada budžeta ietvaros bija 2154 184,00 EUR. Paredzama budžeta izdevumu daļas palielināšana, līdzsvarojot finansējumu citās pozīcijās.

3) SOCIĀLĀ IETEKME, IETEKME UZ VIDI, IEDZĪVOTĀJU VESELĪBU, UZŅĒMĒJDARBĪBAS VIDI PAŠVALDĪBAS TERITORIJĀ, KĀ ARĪ PLĀNOTĀ REGULĒJUMA IETEKME UZ KONKURENCI (AKTUĀLO SITUĀCIJU, PROGNOZES TIRGŪ UN ATBILSTĪBU BRĪVAI UN GODĪGAI KONKURENCEI)

Sociālā ietekme atspoguļo ietekmi uz cilvēku dzīvesveidu, kultūru, labsajūtu, sabiedrību kopumā, kā arī ietekmi uz konkrētām sabiedrības grupām, tai skaitā sociālās atstumtības riskam pakļautajām sabiedrības grupām, personu ar invaliditāti vienlīdzīgām iespējām un tiesībām, uz dzimumu līdztiesību;

Ietekme uz vidi vērojama gadījumos, ja ar saistošo noteikumu īstenošanu izraisītas tiešas vai netiešas pārmaiņas vidē, kuras ietekmē vai var ietekmēt cilvēku, viņa veselību un drošību, kā arī bioloģisko daudzveidību, augsni, zemes dzīles, ūdeni, gaisu, klimatu, ainavu, kultūras un dabas mantojumu, iespējamā pakļautība avāriju vai katastrofu riskiem un visu minēto jomu mijiedarbība;

Ietekme uz iedzīvotāju veselību, iekļaujot informāciju par to, vai saistošie noteikumi ietekmēs (piemēram, uzlabos, atjaunos, pasliktinās) vai neietekmēs cilvēku veselību, nodrošinās vienlīdzīgas tiesības un iespējas veselības jomā, radīs jaunas tiesības vai uzliks jaunus pienākumus veselības jomā;

Ietekme uz uzņēmējdarbības vidi pašvaldības teritorijā, norādot, vai ar saistošajiem noteikumiem tiks veicinātas uzņēmējdarbības aktivitātes, jaunu uzņēmumu veidošanās un esošo uzņēmumu attīstība un izaugsme, paaugstinot to konkurētspēju, kā arī kuri uzņēmēji ir saistošo noteikumu tiesiskā regulējuma mērķgrupa un vai tiesiskais regulējums radīs mērķgrupai jaunas tiesības, uzliks jaunus pienākumus vai nodrošinās vienlīdzīgas tiesības un iespējas, veicinās tiesību realizēšanu, uzlabos pakalpojumu pieejamību u.c.

Ietekme uz konkurenci, iekļaujot aktuālās situācijas aprakstu, situāciju un prognozes tirgū (attiecībā uz saistīto pakalpojumu vai preču pieejamību), paredzēto pasākumu atbilstības izvērtējumu brīvai un godīgai konkurencei

PIEMĒRI NO PRAKSES

- Ja saistošo noteikumu regulējums varētu ietekmēt iedzīvotāju sociālo stāvokli, tad nepieciešams ietvert informāciju par sociālo ietekmi.
- Ja saistošie noteikumi paredz prasības videi (*par atkritumu apsaimniekošanu, par plastmasas produktu apriti u.c.*), tad nepieciešams ietvert informāciju par ietekmi uz vidi, jo šādu prasību noteikšana var ietekmēt cilvēku, viņa veselību un drošību, kā arī bioloģisko daudzveidību, augsni, zemes dzīles, ūdeni, gaisu, klimatu, ainavu, utt.
- Ja saistošie noteikumi paredz regulējumu, kurš attiecināms uz komercdarbības veicējiem, tad saistošajos noteikumos ietver informāciju kā par ietekmi uz uzņēmējdarbības vidi, tā arī uz konkurenci.
- Jāizvērtē, vai saistošo noteikumu tiesiskais regulējums radīs vienlīdzīgas tiesības un pienākumus visām juridiskajām un fiziskajām personām pašvaldības administratīvajā teritorijā.
- **Pozitīvais piemērs:** saistošie noteikumi neierobežo uzņēmējdarbības aktivitātes un komersantu, kas sniedz apbedīšanas pakalpojumus, konkurētspēju; saistošajos noteikumos noteiktā kārtība nodrošinās apbedīšanas pakalpojumu sniedzējiem vienlīdzīgas tiesības un iespējas, uzlabos specifisko pakalpojumu pieejamību.

4) IETEKME UZ ADMINISTRATĪVAJĀM PROCEDŪRĀM UN TO
IZMAKSĀM GAN ATTIECĪBĀ UZ SAIMNIECISKĀS DARBĪBAS
VEICĒJIEM, GAN FIZISKAJĀM PERSONĀM UN NEVALSTISKĀ
SEKTORA ORGANIZĀCIJĀM, GAN BUDŽETA FINANSĒTĀM
INSTITŪCIJĀM

- 1) institūcija, kurā privātpersona var vērsties saistošo noteikumu piemērošanā;
- 2) galvenie procedūras posmi un privātpersonām veicamās darbības, ko paredz saistošo noteikumu projekts, tai skaitā akcentē, kā piedāvātais regulējums maina līdzšinējo kārtību;
- 3) paredzētās administratīvo procedūru izmaksas:
 - saimnieciskās darbības veicējiem;
 - fiziskajām personām;
 - nevalstiskā sektora organizācijām;
 - budžeta finansētām institūcijām

PIEMĒRI NO PRAKSES

- Šajā saistošo noteikumu sadaļā vienmēr būs jānorāda, kura ir kompetentā iestāde, kas izskata iesniegumus vai var sniegt informāciju par saistošo noteikumu izpildi vai piemērošanu, tai skaitā kura amatpersona/iestāde ir tiesīga veikt administratīvā pārkāpuma procesu un izskatīt administratīvā pārkāpuma lietu. PIEMĒRAM, iesniegumus iesniedz, tos izskata un atļauju izsniedz pašvaldības būvvalde, administratīvā pārkāpuma procesu ir tiesīga veikt pašvaldības policija un būvvalde, bet administratīvā pārkāpuma lietu izskata pašvaldības Administratīvā komisija. Nepieciešamības gadījumā informāciju par saistošo noteikumu prasību izpildi var sniegt pašvaldības būvvalde vai pašvaldības Juridiskā nodaļa.
- Ir korekti norādīt, ka saskaņā ar saistošajiem noteikumiem privātpersonai vai komercdarbības veicējam ir nepieciešams iesniegt iesniegumu vai saskaņot darbību un saņemt atļauju, skaidrojot, kādā veidā izpildāmas šīs procesuālās darbības. Ja saistošie noteikumi maina līdzšinējo kārtību, tad ir būtiski informēt par jauno kārtību. PIEMĒRAM, ja agrāk iesniegumu bija iespējams iesniegt tikai klātienē KAC un administrācijas ēkā vai ar drošu elektronisko parakstu iesūtīt pašvaldībai uz tās elektronisko adresi, bet ar jauno regulējumu paredzēts, ka iesniegumu iespējams iesniegt klātienē administrācijas ēkā un pagastu pārvalžu ēkās vai iesniegt elektroniski, izmantojot e-adresi, tad šāda informācija ir īpaši jāuzsver, lai nodrošinātu sabiedrības informēšanu.
- **Kritiski vērtējama šāda norāde:** novada teritorijā klaiņojošo mājas (istabas) dzīvnieku izķeršanu saskaņā ar normatīvajos aktos un noslēgtā līguma noteikto kārtību organizē un nodrošina pašvaldības izvēlēta persona(-as), kas specializējušies konkrētu pakalpojumu sniegšanā. Vēršam uzmanību, ka, lai sabiedrībai nodrošinātu viegli pieejamu un saprotamu informāciju par attiecīgajā jautājumā kompetento iestādi/personu un iespējām ar to sazināties, saistošo noteikumu tekstā vai paskaidrojuma rakstā jābūt precīzai norādei (kas veic, kādā veidā veicama saziņa – kontaktālrūnis, elektroniskās saziņas iespējas).

5) IETEKME UZ PAŠVALDĪBAS FUNKCIJĀM UN CILVĒKRESURSIEM

- 1) Identificēt Pašvaldību likuma 4.panta pirmajā daļā noteikto pašvaldību autonomo funkciju, kuras izpildei tiek izstrādāti saistošie noteikumi;
- 2) pašvaldības cilvēkresursi, kas tiks iesaistīti saistošo noteikumu īstenošanā (tostarp, vai tiks paredzēti jauni pienākumi vai uzdevumi esošajiem darbiniekiem, veidotas jaunas darba vietas u.tml.).

PIEMĒRI NO PRAKSES

- PIEMĒRAM, pašvaldībai ir pienākums gādāt par iedzīvotāju izglītību [...] (*Pašvaldību likuma 4.panta pirmās daļas 4.punkts*), un saskaņā ar Vispārējās izglītības likuma 26.panta pirmo daļu pašvaldību vispārējās pirmsskolas izglītības iestādēs izglītojamos uzņem izglītības iestādes dibinātāja noteiktajā kārtībā, ievērojot Izglītības likuma un citu likumu noteikumus. Tamdēļ pašvaldība izdod saistošos noteikumus, kuros noteikta izglītojamo uzņemšanas kārtība pašvaldības vispārējās pirmsskolas izglītības iestādēs, īstenojot Pašvaldību likuma 4.panta pirmās daļas 4.punktā noteikto autonomo funkciju. Daļā par pašvaldības cilvēkresursiem uzsvars būtu jāliek uz to, vai šīs funkcijas izpildei tiek radīts papildu administratīvais slogs pašvaldības esošajiem cilvēkresursiem (jauni pienākumi, uzdevumi). Konkrētajā piemērā varētu secināt, ka papildus administratīvais slogs netiek radīts, jo veicamie uzdevumi un pienākumi sakrīt ar līdzšinējiem, neveidojot jaunas darba vietas (ja tiek veidotas, tad norādāma attiecīga informācija, pamatojot, kādi jauni pienākumi vai uzdevumi paredzēti, tādējādi pamatojot, kādēļ tiek veidotas jaunas darba vietas).
- PIEMĒRAM, Pašvaldību likuma 4.panta pirmās daļas 14.punkts noteic, ka pašvaldība piedalās sabiedriskās kārtības un drošības nodrošināšanā, tostarp izveidojot un finansējot pašvaldības policiju. Tamdēļ pašvaldība, izstrādājot saistošos noteikumus, sniedz informāciju, vai ir izveidota pašvaldības policija, informē vai funkcijas izpildei ir paredzēti jauni pienākumi vai uzdevumi, kuru dēļ tiek veidotas jaunas darba vietas, vai likvidētas/reorganizētas esošās.
- **Kritiski vērtējama šāda norāde:** "saistošie noteikumi ir izstrādāti pašvaldības autonomo funkciju nodrošināšanai". Šāds regulējums ir vispārīgs un nepaskaidro nedz to, kādas funkcijas īstenošanai saistošie noteikumi izdoti, nedz kāda ir ietekme uz esošajiem cilvēkresursiem.

6) IZPILDES NODROŠINĀŠANA

- 1) saistošo noteikumu izpildē iesaistītās institūcijas, tai skaitā, vai paredzēta jaunu institūciju izveide, esošo likvidācija vai reorganizācija;
- 2) izpildes nodrošināšanai nepieciešamie resursi un to pamatotība (*nedublējot 2.sadaļā norādīto*).

PIEMĒRI NO PRAKSES

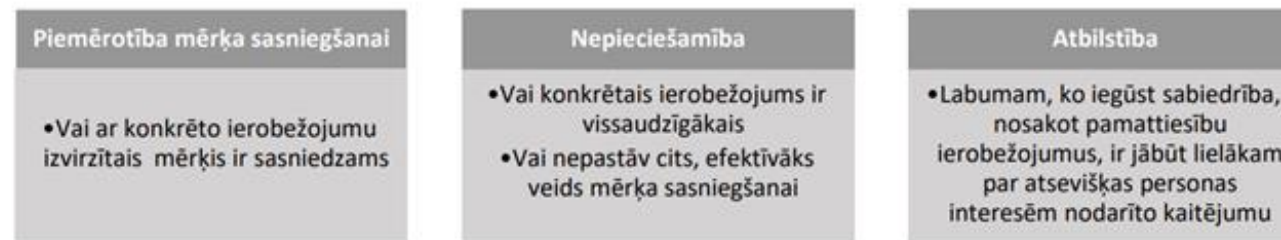
- PIEMĒRAM: iepriekš bērnu uzņemšanu pirmsskolas izglītības iestādēs nodrošināja izglītības iestādes, bet reģistra vešanu par bērnu rindu nodrošināja Izglītības pārvalde. Ar šiem saistošajiem noteikumiem tiek noteikts, ka bērnu uzņemšanu izglītības iestādēs, tostarp rindas reģistra vešanu, nodrošinās Izglītības pārvalde. Esošās pirmsskolas izglītības iestādes netiek likvidētas vai reorganizētas, Izglītības pārvalde ir izveidota, – tamdēļ funkcijas izpilde tiek nodrošināta ar esošiem resursiem, neveidojot jaunas iestādes un nereorganizējot un nelikvidējot esošās.
- PIEMĒRAM, iespējams ietverts visu iesaistīto institūciju uzskaitījumu pēc izpildes posmiem, proti, saistošo noteikumu izpildē iesaistīta novada Centrālās pārvaldes struktūrvienība: “Dokumentu pārvaldības un klientu apkalpošanas centrs” un pagastu vai pagastu apvienības pārvaldes (iesniegumu pieņemšana), „Grāmatvedības nodaļa” (ja nepieciešams gatavot rēķinu); pašvaldības policija (nodrošina uzraudzību) un pašvaldības Administratīvā komisija (izskata strīdu). Jaunas institūcijas netiek veidotas, esošās netiek likvidētas vai reorganizētas.
- PIEMĒRAM, pašvaldību nolikumu paskaidrojuma rakstā būtu jāuzsver, ka ar Pašvaldību likuma spēkā stāšanos ir paredzēta jauna institūta «Iedzīvotāju padome» izveide, ko pašvaldība var veidot saskaņā ar Pašvaldību likuma 58.pantu. Par padomes izveidošanu tiek pieņemts domes lēmums un izdoti saistošie noteikumi – padomes nolikums, kurā paredz padomes izveidošanas un darbības nosacījumus. Šāda informācija paskaidrojuma rakstā būtu jāietver, ņemot vērā to, ka tiek paredzēta jaunas institūcijas izveide, kas skar sabiedrības intereses un tiesības, kā arī sniedzot minimālu informāciju par tās izveides procesu.

7) PRASĪBU UN IZMAKSU SAMĒRĪGUMS PRET IEGUVUMIEM, KO SNIEDZ MĒRĶA SASNIEGŠANA

- 1) vai saistošie noteikumi ir piemēroti iecerētā mērķa sasniegšanas nodrošināšanai un paredz tikai to, kas ir vajadzīgs minētā mērķa sasniegšanai;
- 2) samērīguma tests:
 - vai pašvaldības izraudzītie līdzekļi ir piemēroti leģitīmā mērķa sasniegšanai;
 - vai nav saudzējošāku līdzekļu leģitīmā mērķa sasniegšanai;
 - vai pašvaldības rīcība ir atbilstoša

PIEMĒRI NO PRAKSES

- Šai sadaļā būtu būtiski uzsvērt saistošo noteikumu regulējuma samērīgumu pret ieguvumiem, pamatojot, ka saistošie noteikumi izdoti tikai izvirzīto mērķu sasniegšanai (mērķi atspoguļoti paskaidrojuma raksta 1.sadaļā).
- Veicot samērīguma testu, aicinām izmantot Satversmes tiesas spriedumos izmantoto metodoloģiju un ņemt vērā, ka samērīguma princips uzskatāms par vienu no svarīgākajiem demokrātiskas tiesiskas valsts pamatprincipiem. Samērīguma princips vispārīgā veidā noteic, ka starp valsts varas darbību, kas ierobežo personas tiesības un leģitīmās intereses, un mērķi, ko valsts vara ar šo darbību tiecas sasniegt, ir jābūt saprātīgām attiecībām (*Levits, 2000*). Lai izvērtētu, vai likumdevēja (saistošo noteikumu izdošanas gadījumā – pašvaldības) pieņemtajās tiesību normās ietvertie ierobežojumi atbilst samērīguma principam, nepieciešams veikt pārbaudi saskaņā ar noteiktiem kritērijiem (*skat. 8.attēls*).

8. attēls. Kritēriji tiesību normās ietverto ierobežojumu samērīguma pārbaudei

Avots: [ST, 2012-20-03](#); [ST, 2014-04-03](#)

Piemēram, izdodot saistošos noteikumus uz Pašvaldību likuma 45.panta pirmās daļas 3.punkta pamata un nosakot, piemēram, atsevišķas prasības fasādēm un zāles garumam privātipašumos, jāpamato, ka saistošie noteikumi izdoti mērķa - nodrošināt sanitāro tīrību un pilsētvides ainavas saglabāšanu – sasniegšanai, proti, izvirzītās prasības noteiktas, ņemot vērā pašvaldības spēkā esošos teritorijas plānošanas dokumentus daļā, kas attiecas uz pilsētvides ainavu kopsakarā ar būvju fasādēm izvirzītajām prasībām, savukārt noteiktie ierobežojumi nekustamo īpašumu īpašniekiem attiecībā uz to īpašumos esošo zāli varētu pamatot, piemēram, ar pēdējā gadā novēroto kaitēkļu skaita palielināšanos (ērces u.c.) un/vai strauju latvāņu (vai citu kaitīgu augu), kas apdraud vietējos augus un to dzīvotnes, rada ekonomiskus zaudējumus, kaitējumu videi un cilvēka veselībai izplatību. Lai pamatotu noteikto ierobežojumu nepieciešamību, ir jābūt datos vai faktos balstītai informācijai, jo tikai tādā veidā ir iespējams izvērtēt noteikto prasību samērīgumu, pamatojot, ka sabiedrības ieguvums ir lielāks, nekā atsevišķu indivīdu interešu vai tiesību ierobežojums.

8) IZSTRĀDES GAITĀ VEIKTĀS KONSULTĀCIJAS AR PRIVĀTPERSONĀM UN INSTITŪCIJĀM

- 1) sabiedrības pārstāvji, ar kuriem notikušas konsultācijas saistošo noteikumu izstrādes procesā (tostarp biedrības, nodibinājumi, apvienības u.tml.);
- 2) izmantotais sabiedrības līdzdalības veids (lai atspoguļotu, kā pašvaldības ir centusies sasniegt mērķgrupu, kā arī noskaidrot pēc iespējas plašākas sabiedrības viedokli);
- 3) sabiedrības pārstāvju izteiktie priekšlikumi un iebildumi, norādot, kuri no tiem ņemti vērā;
- 4) par saistošo noteikumu projektu saņemtie viedokļi pēc saistošo noteikumu projekta publicēšanas sabiedrības viedokļa noskaidrošanai, to apkopojums un izvērtējums (vērā ņemtie viedokļi, vērā neņemtie viedokļi, pamatojums);
- 5) no institūcijām saņemtie viedokļi un atzinumi, to apkopojums un izvērtējums – gan tādi, kas saņemti, pamatojoties uz normatīvajos aktos noteiktu pienākumu, gan lūgti pēc pašvaldības iniciatīvas, gan sniegti pēc institūcijas iniciatīvas (vērā ņemtie viedokļi, vērā neņemtie viedokļi, pamatojums);
- 6) informācija par cita veida saziņu un konsultācijām, ja tādas bijušas.

PIEMĒRI NO PRAKSES

- Pašvaldībām savās tīmekļa vietnēs jāievieto vispārīga informācija par iedzīvotāju tiesībām saskaņā ar Pašvaldību likuma 46.panta trešo daļu sniegt viedokļus par saistošo noteikumu projektiem.
- Saņemtie priekšlikumi par saistošo noteikumu projektu jāatspoguļo paskaidrojuma rakstā, tostarp sniedzot informāciju, kuri priekšlikumi un iebildumi ir ņemti vērā, veicot saistošo noteikumu projekta regulējumā izmaiņas. Tāpat jāatspoguļo, kuri priekšlikumi un iebildumi vērā nav ņemti, kā arī jāsniedz noraidīšanas pamatojums. Piemēram, netika atbalstīts priekšlikums saistošajos noteikumos nenoteikt konkrētus izmērus, kādā izgatavojams pilsētas karogs. Pašvaldība, noraidot priekšlikumu, norādīja, ka karoga pareiza lietošana ir ļoti būtiska neatkarīgi no tā, kādos gadījumos karogs tiek lietots: pie pašvaldības iestādes, pie dzīvojamās ēkas vai pacelts mastā savā privātīpašumā valsts vai ģimenes svētku laikā. Karoga lietošanas kārtība ir nosakāma, lai izrādītu tam pienācīgu cieņu. Ņemot vērā to, ka visbiežāk karogi tiek novietoti pie ēku fasādēm vai mastā (6 m), saistošo noteikumu projektā ir noteikts atbilstošs karoga izmērs 200 x 100 cm, lai to varētu izmantot abos gadījumos.
- Tāpat jānorāda arī, ja publicēšanas laikā par noteikumu projektu netika saņemti sabiedrības viedokļi, piemēram, ir bijusi situācija, kad paskaidrojuma rakstā ir norādīts, ka iedzīvotāju saņemtie priekšlikumi ir ņemti vērā noteikumu normu izstrādē, bet turpmākajā saistošo noteikumu izvērtēšanas gaitā tiek secināts, ka priekšlikumi nav bijuši iesniegti. Vai, piemēram, ir norādīts, ka saistošie noteikumi un paskaidrojuma raksts pirms apstiprināšanas ir ievietots pašvaldības oficiālajā tīmekļvietnē, taču nav informācijas par laika posmu (no kura līdz kuram datumam), kurā sabiedrība ir varējusi iesniegt viedokli, un vai šādi viedokļi vispār ir tikuši iesniegti. Labā prakse būtu norādīt laika periodu no kura līdz kuram saistošie noteikumi un to paskaidrojuma raksts bija publicēti pašvaldības tīmekļvietnē sabiedrības viedokļa noskaidrošanai.

PIEMĒRI NO PRAKSES

- **Piemēram**, praksē bijis gadījums, kad pašvaldība nolikumu – saistošo noteikumu projektu - , kurš nav apstiprināts domes sēdē, pamatojoties uz Pašvaldību likuma 46.panta pirmās daļas 8.punktu, nosūtīja VARAM viedokļa sniegšanai. Konkrētajā gadījumā šāda procedūra nebūtu īstenojama, jo, saskaņā ar Pašvaldību likuma 49.panta otro daļu, pašvaldības nolikums un tā paskaidrojuma raksts vienlaikus ar nosūtīšanu izsludināšanai tiek nosūtīts VARAM zināšanai. Attiecīgi VARAM iepazīsies ar tā saturu un, vajadzības gadījumā, ar vēstuli informēs par konstatētajiem trūkumiem tā redakcijā. Šai gadījumā, ja pašvaldība saistošo noteikumu izstrādes gaitā vēlējas saņemt VARAM viedokli, pašvaldībai bija iespējams lūgt sniegt atbalstu vai konsultāciju, neatsaucoties uz Pašvaldību likuma 46.panta trešās daļas 8.punktu. Pašvaldību likuma 46.panta trešās daļas kārtībā pašvaldībai ir tiesības lūgt primāri tās institūcijas viedokli, kurai ir pienākums tādu sniegt vai tās institūcijas viedokli, kurš ir vajadzīgs pilnvērtīga regulējuma izstrādei. Piemēram, saskaņā ar Komercedarbības atbalsta kontroles likuma 9.panta pirmās daļas 1. un 2.punktu ikvienu plānoto atbalsta programmu vai *ad-hoc* atbalsta projektu, kā arī ikvienu plānoto grozījumu esošajās atbalsta programmās vai *ad-hoc* atbalsta projektos, pirms uzsākta to īstenošana, atbalsta sniedzējs iesniedz sākotnējai izvērtēšanai Finanšu ministrijai vai Zemkopības ministrijai. Vai, piemēram, izstrādājot administratīvās atbildības regulējumu, ja pašvaldībai ir šaubas par tā noteikšanas pamatotību, ir ieteicams lūgt Tieslietu ministrijas kā administratīvās atbildības politikas veidotājas viedokli. Kā vienā tā otrā gadījumā saņemtie viedokļi būtu atspoguļojami paskaidrojuma raksta 8.sadaļā (atreferējot to būtību)..
- Jāņem vērā, ka pašvaldība var uzrunāt dažādus sabiedrības pārstāvjus jeb mērķgrupas, bet tas neatceļ pienākumu nodot saistošo noteikumu un tam pievienoto paskaidrojuma rakstu sabiedrības viedokļa noskaidrošanai.
- Atspoguļojot sabiedrības līdzdalības veidu kā piemēru var minēt pašvaldības organizētas sanāksmes ar dažādiem sabiedrības pārstāvjiem vai mērķgrupām, informācijas ievietošanu pašvaldības informatīvajā izdevumā, aptauju veikšana u.c. līdzdalības veidus.

PAŠVALDĪBU LIKUMA 46.PANTA CETURTĀ DAĻA

Šajā pantā noteikto kārtību nepiemēro saistošo noteikumu projektam par pašvaldības budžetu un šo noteikumu projektam teritorijas plānošanas jomā.

Ikvienam citam saistošo noteikumu projektam jāpievieno paskaidrojuma raksts, kurš izstrādāts Pašvaldību likuma 46.pantā noteiktajā kārtībā.

KĀPĒC IR SVARĪGI IZSTRĀDĀT PASKAIDROJUMA RAKSTU JAUNĀ DETALIZĀCIJAS PAKĀPĒ

VARAM praksē regulāri saņem sūdzības un iesniegumus, kuros lūgts skaidrot pašvaldību saistošo noteikumu normu saturu un to tiesiskumu. Iedzīvotājiem nav skaidrs pašvaldību ieviestā regulējuma pamatojums, atsevišķos gadījumos noteiktais sods vai noteiktās prasības. SECINĀJUMS, iedzīvotājiem ir jāsniedz informācija par regulējuma nepieciešamību, izvēlēta soda veidu un apmēru, jāpamato pašvaldības ieviestās prasības, jo, pretējā gadījumā, kā pašvaldības, tā pārraudzības iestādes saņem sabiedrības kritiku par, iespējams, patvaļīgu rīcību, apšaubot rīcības tiesiskumu. Ievērojot jaunās prasības paskaidrojuma raksta izstrādē pastāv iespēja savlaicīgi sniegt informāciju un paskaidrot kā prasību, tā soda pamatotību, informēt par līdzšinējo praksi jeb konstatētajiem pārkāpumiem, kuru dēļ regulējums nepieciešams, skaidrot ieguvumus, kurus regulējums sniegs.

VARAM pēc Pašvaldību likuma spēkā stāšanās saņēma iesniegumu, kurā sniegta informācija, ka pašvaldības saistošie noteikumi nodokļa jomā izstrādāti, neievērojot Pašvaldību likuma 46.panta pirmās daļas kārtību, jo nav sniegta puse no informācijas, kuru paredz Pašvaldību likums. Iesniegumā pausta neizpratne, kādēļ pašvaldības neinformē sabiedrību par izvēlēto nodokļa likmju apmēriem, par papildu prasību noteikšanu, kas paredz atvieglojumus atsevišķām nodokļa maksātāju grupām, vērš uzmanību, ka regulējums nav izvērtēts kopsakarā ar likumā noteiktajiem nekustamā īpašuma nodokļa likmju un nodokļa atvieglojumu noteikšanas principiem, kā arī paskaidrojuma raksts nesatur skaidrojums par pašvaldības apsvērumiem, kuru dēļ nav ņemti vērā sabiedrības 4 sniegtie priekšlikumi. SECINĀJUMS: izstrādājot paskaidrojuma rakstu, tam jābūt izvērtētam, proti, tam jāsaturs izvērtējums katrā paskaidrojuma raksta sadaļā, jo sevišķi, ja sabiedrība ir paudusi viedokli (priekšlikumus), tam jābūt atspoguļotam paskaidrojuma rakstā, pamatojot, kādēļ priekšlikums ir ņemts vērā vai kādēļ nav ņemts vērā.

Aicinām paturēt prātā, ka katrā administratīvajā teritorijā ir izdoti savi saistošie noteikumi un saturiski tie var atšķirties, piemēram, divos blakus esošos novados var atšķirties noteiktās nodokļa vai nodevu likmes, var atšķirties izraudzītie soda veidi un apmēri utt., tamdēļ ikvienam sabiedrības loceklim būtu jābūt izpratnei, kāpēc vienā vai otrā teritorijā ir ieviests šāds un ne citāds regulējums.

JAUTĀJUMI UN ATBILDES

1. Jautājums: kas stadijā, kad saistošo noteikumu projekts tiek nodots sabiedrības viedokļu noskaidrošanai ir to paskaidrojuma raksta (un faktiski arī pašu saistošo noteikumu projekta) autors?

Atbilde: saistošo noteikumu projekta izstrādātājs/sagatavotājs var būt administrācijas iestāde/struktūrvienība, kuri strādā attiecīgajā jomā (piem., Juridiskā nodaļa, citu nodaļu eksperti, būvvalde utt.), dome projektu apstiprina (pieņem) domes sēdē. Paskaidrojuma raksts ir saistošo noteikumu sastāvdaļa, attiecīgi, balsojot par saistošo noteikumu apstiprināšanu balso arī par tiem pievienotā paskaidrojuma raksta apstiprināšanu un tas tiek parakstīts vienlaikus ar domes sēdē pieņemtā lēmuma parakstīšanu.

2. Jautājums: no Pašvaldību likuma 44. un 45.panta secināms, ka dome izdod tikai saistošos noteikumus (bez paskaidrojuma raksta), bet atbilstoši 46. un 47.pantam izstrādājot un izsludinot saistošos noteikumus, tiem pievieno paskaidrojuma rakstu. Kas šai stadijā ir paskaidrojuma raksta izdevējs/autors un kur dokumentu aprītē ir paskaidrojuma raksts, ja tas nav jāizdod/jāapstiprina vienlaicīgi ar saistošo noteikumu izdošanu?

Atbilde: saistošo noteikumu paskaidrojuma raksts tiek izstrādāts vienlaikus ar saistošo noteikumu projektu, jo tas ir saistošo noteikumu sastāvdaļa (gan gadījumos, kad izstrādā jaunu saistošo noteikumu redakciju, gan gadījumos, ja izstrādā grozījumus pamatredakcijā). Pašvaldību likuma 44.pants noteic pašvaldības tiesības izdot saistošos noteikumus, tostarp noteic, ka dome var izdot saistošos noteikumus, lai nodrošinātu pašvaldības autonomo funkciju un brīvprātīgo iniciatīvu izpildi, savukārt Pašvaldību likuma 45.pants noteic tās jomas, kurās dome ir tiesīga izdot saistošos noteikumus, paredzot administratīvo atbildību par to pārkāpšanu, nosakot administratīvos pārkāpumus un par tiem piemērojamos administratīvos sodus, ja likumos nav noteikts citādi. Vienlaikus neviens, ne otrs likuma pants neizslēdz pašvaldībai pienākumu katram saistošo noteikumu projektam izstrādāt paskaidrojuma rakstu. Paskaidrojuma raksta izstrādes kārtību noteic Pašvaldību likuma 46.pants, savukārt likuma 47.pants noteic saistošo noteikumu un tiem pievienotā paskaidrojuma raksta saskaņošanas kārtību un izsludināšanas kārtību.